

Diomid Gherman (1928-2014)

La 19 aprilie 2014, s-a stins din viață Diomid Gherman, profesor universitar, academician al AȘM, Savant Emerit, Cavaler al Ordinului Republicii, Președinte de Onoare al Societății Neurologilor din Republica Moldova, consultant al Institutului de Neurologie și Neurochirurgie, reprezentant al așa numitei promoții de aur a Universității, unul din pilonii învățământului superior medical.

Până în ultima clipă se afla într-o bună formă fizică și poseda un dinamism constant și eficient, capacitate de muncă ieșită din comun. Domnia sa dirija cu multă pricepere activitățile cotidiene la catedră, Academie, spital.

S-a născut la 10 aprilie 1928, în comuna Bocșa, județul Bălți, în familia diaconului Gheorghe Gherman. După absolvirea școlii primare din satul de baștină își continuă studiile la Liceul Comercial din Bălți, apoi la școala nr. 1 din același oraș, pe care a absolvit-o în 1946 cu succes. Își face studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC) între anii 1946-1951.

După absolvirea Institutului, Diomid Gherman lucrează succesiv în calitate de medic-șef al Spitalului de circumscripție din s. Chirileni, raionul Ungheni și al Spitalului raional Congaz (1954-1956); inspector al Ministerului Sănătății; președinte al Comitetului Central al Crucii Roșii din Moldova. În toate aceste funcții se confruntă nemijlocit cu insuficiența cunoștințelor medicilor în diagnosticarea și tratamentul maladiilor neurologice, ceea ce l-a determinat să se consacre neurologiei.

Astfel, în 1952 este admis în secundariatul clinic de neurologie. S-a format și a crescut ca pedagog sub îndrumarea renumitului savant, profesor și fondator al Clinicii de Neurologie, Boris Șarapov. Ulterior, pe parcursul anilor, cu o deosebită insistență, și-a perfecționat cunoștințele teoretice și deprinderile profesionale, cucerind pas

cu pas noi performanțe și perfecționându-și măiestria pedagogică, clinică și managerială.

În 1962, în urma unor studii profunde, susține teza de doctor în medicină, peste 10 ani – cea de doctor habilitat, în 1973 – obține titlul științifico-didactic de profesor universitar, iar din 1993 este ales academician al AȘM.

În cei peste 55 de ani de activitate instructiv-metodică la catedra Neurologie, îndeosebi, în funcție de șef catedră, profesorul Diomid Gherman a instruit mai multe generații de specialiști medici, care în prezent activează pe întreg teritoriul republicii și în alte țări ale lumii.

Are în palmares peste 400 de lucrări științifice publicate, inclusiv 12 monografii, trei manuale, 12 lucrări metodice, un dicționar, trei invenții înalt apreciate nu numai în țară, dar și departe de hotarele ei. Este fondatorul școlii autohtone de vertebro-neurologie. A pregătit 26 de doctori și doctori habilitați în neurologie, inclusiv 12 în vertebro-neurologie. De ajutorul și sprijinul său au beneficiat specialiști de frunte din domeniu cum ar fi Ion Moldovanu, Mihai Gavriliuc, Grigore Zapuhlăh, Ion Ilciuc, Vitalie Lisnic și alții.

Aportul academicianului Diomid Gherman la dezvoltarea neurologiei autohtone este incontestabil. Pe bună dreptate, este considerat patriarhul neurologiei din Moldova. S-a manifestat plener în activitatea de cercetare științifică, investigațiile sale purtând semnele unei munci asidue. Pe parcursul anilor a obținut rezultate remarcabile și a reușit să creeze ceea ce azi se numește școala națională de neurologie și neurochirurgie. A deținut rolul decisiv de expert și consultant în cele mai dificile cazuri.

Cercetările savantului Diomid Gherman în domeniul patologiei vasculare medulare sunt recunoscute în toată lumea. Acestui capitol important al neurologiei, s-a consacrat pe deplin, bucurându-se de rezultate remarcabile. Grație cercetărilor efectuate au fost descrise așa numitele „zone critice” de vascularizare medulară, o contribuție esențială apreciată de neurologii din toată lumea. Patologia vasculară vertebro-medulară a fost preocuparea permanentă a academicianului Diomid Gherman. În 2013, la jubileul de 85 de ani, a făcut o recapitalare a cercetărilor în monografia „Complicațiile neurologice în spondilopatia osteoporotică”, aducând date prețioase referitoare la modificările clinice, morfologice, imagistice, neurofiziologice etc., care se manifestă în cadrul patologiei medulare. De asemenea, a studiat minuțios modificările sistemului nervos, care se conturează în cadrul osteoporozei; a propus noțiunea de spondilopatie hormonală, acceptată de comunitatea medicală.

Capacitățile organizatorice ale academicianului Gherman au fost ireproșabile. Grație activității neobosite a dlui, din 1989 se organizează simpozioanele neurologilor și neurochirurgilor Chișinău-Iași. Deja s-au desfășurat 12 reuniuni științifice pe cele două maluri ale Prutului. La ultima întrunire din Iași, în noiembrie 2013, profesorul Diomid Gherman a prezentat un raport plener consacrat patologiei vertebromedulare.

Academicianul Gherman a lansat neurologia din Moldova pe arena internațională. A contribuit ca Moldova, printre primele țări ale spațiului postsovietic, să devină membru al Federației Europene a Societăților Neurologice (FESN). A fost membru al Consiliului Delegațiilor FESN și reprezentantul Moldovei în problemele patologiei spinale, istoriei neurologiei. În semn de recunoștință a activității branșei din Moldova FESN a organizat deja la Chișinău 3 cursuri educaționale regionale cu participarea neurologilor din Moldova, România, Belarusi, Ucraina, Federația Rusă, Mongolia, Republica Cehă. În 2012, la Chișinău, sub egida profesorului Diomid Gherman a fost organizat primul curs de Neuroepidemiologie pentru țările Europei Centrale și de Est, prezentat de către 15 profesori din străinătate.

Neuropatolog de categorie superioară, academicianul Gherman a salvat viața și sănătatea a sute și mii de pacienți, a reîntors speranța în sufletele oamenilor, bucuria în sânul familiilor, oameni apti de muncă – societății, prin aceasta contribuind la prosperarea neamului și a țării. Pentru merite deosebite în activitatea multilaterală prodigioasă a fost înalt apreciat cu titlurile de Savant Emerit (1984), Laureat al Premiului de Stat (1998), Omul Anului (1997), Cetățean de onoare al orașului Fălești (1998), numele profesorului Diomid Gherman îl poartă Liceul din satul natal. A fost distins cu medaliile „Pentru vitejie în muncă”, „Meritul civic”, „Dimitrie Cantemir”, „Nicolae Testemițanu”; în 1998 a fost decorat cu ordinul „Gloria muncii”, iar în 2012 – cu Ordinul Republicii.

Academicianul Diomid Gherman dispunea de calități deosebite de pedagog, clinicist, cercetător, dar în viața de toate zilele a fost un om bun la inimă și modest, cu alese calități morale. În lucrarea „Așa a fost să fie”, lansată în 2008, au fost dezvăluite unele evenimente din activitatea USMF „Nicolae Testemițanu” și din viața personală.

Diomid Gherman va rămâne în amintirea noastră drept o personalitate marcantă, un savant cu merite incontestabile, recunoscut în lumea medicală autohtonă și departe de hotarele Moldovei, un profesionist desăvârșit, un lider de opinie și un mare iubitor și patriot al neamului, îndrăgostit de istoria și cultura acestui popor, pe care le-a promovat cu insistență discipolilor. Cu trecerea în neființă a pedagogului, savantului, clinicianului, managerului Diomid Gherman se încheie încă o pagină de glorie în istoria Universității și a comunității medicale autohtone.

Datoria noastră sacră este de a-i păstra veșnic vie flacăra recunoștinței.

Ion Ababii, dr. h., profesor, academician
Rector al USMF „Nicolae Testemițanu”